

Міністерство освіти, науки, культури, молоді і спорту України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Правничий коледж

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДЛЯ НАПИСАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ
З ДИСЦИПЛІН ДЕРЖАВНО-ПРАВОВОГО ЦИКЛУ
для студентів Правничого коледжу

Львів 2011

©Косаняк В.Я.

Методичні вказівки для написання курсових робіт з дисциплін державно-правового циклу(для студентів Правничого коледжу). – Львів : юридичний факультет Львівського національного університету ім. Івана Франка. – 2011 р. - С.

Схвалено цикловою (предметною) комісією Правничого коледжу Львівського національного університету імені Івана Франка.

Протокол № 1 від 10 вересня 2011 р.

Авторські права застережені

Курсова робота як одна із форм самостійної роботи студентів та її призначення.

Курсові роботи є однією з форм самостійної роботи студентів.

Курсова робота – це самостійний і творчий науковий твір, який дає уявлення про певну юридичну проблему і свідчить про ступінь оволодіння знаннями студентом у відповідній сфері.

Курсові роботи виконуються з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Курсові роботи сприяють формуванню у студентів навиків до самостійної науково-дослідної роботи, підвищенню їхньої теоретичної і професійної підготовки, кращому засвоєнню навчального матеріалу.

Навчальним планом для денної і заочної форм навчання передбачено виконання студентами курсових робіт з курсів „Конституційного права України”, „Конституційного права зарубіжних країн”, „Адміністративного права”, „Конституційно-процесуального права” та „Фінансового права”. У даному навчально-методичному посібнику вміщено загальні методичні вказівки для написання курсових робіт студентами Правничого коледжу з дисциплін державно-правового циклу, тематику курсових робіт з вказаних курсів, а також рекомендовані плани з окремих тем та література і джерела для їх опрацювання.

Основні етапи виконання курсової роботи.

1. Затвердження тематикита курсових робіт, вибір теми і оформлення заяви про написання курсової роботи.

Тематика курсових робіт повинна відповідати завданням навчальних дисциплін коледжу і тісно пов'язуватися з практичними потребами конкретного фаху.

Примірна тематика та курсових робіт з навчальних дисциплін коледжу і порядок їх виконання затверджуються рішенням засідання циклової (предметної) комісії.

Тема курсової роботи обирається студентом самостійно на основі затвердженого цикловою (предметною) комісією *примірного переліку тем* з відповідної навчальної дисципліни. Студент має право самостійно сформулювати тему, якщо її нема у переліку; у цьому випадку він узгоджує тему із керівником курсу чи іншим викладачем коледжу з відповідної дисципліни. Тема роботи обирається з числа вивчених або охоплених навчальним планом даного курсу предметів, що входять до навчальних дисциплін коледжу.

У строки встановлені рішенням коледжу студент подає на ім'я завідувача коледжу заяву про затвердження теми чи курсової роботи і призначення наукового керівника.

2. Підготовка до написання курсової роботи.

Після обрання теми чи курсової роботи і призначення наукового керівника студент звертається до останнього для узгодження плану роботи,

списку нормативно-правових джерел і рекомендованої літератури, строків написання і порядку захисту роботи.

Наукове дослідження починається з вивчення рекомендованих нормативно-правових джерел і літератури, документів та інших матеріалів правозастосовчої практики, після чого складається остаточний план роботи.

Успішному виконанню роботи сприяють правильно підібрані джерела, тому безпосередньому її написанню передують їх уважне вивчення. При цьому доцільно робити виписки з нормативно-правових і літературних джерел, робити помітки у чорновику щодо тих статей нормативних актів і сторінок видань, які будуть найбільш корисними при висвітленні відповідних питань роботи.

У плані чи курсової роботи необхідно передбачити висвітлення у логічній послідовності основних питань теми роботи, так, щоб розкрити її всебічно, з належною повнотою. У той же час не слід перевантажувати роботу другорядними питаннями, а тим більше питаннями, які безпосередньо не стосуються даної теми.

3. Вимоги до та курсових робіт.

Успішне виконання чи курсової роботи значною мірою залежить від того, наскільки чітко студент знає основні вимоги, які пред'являються до такого виду робіт. Ці вимоги торкаються структури, змісту, обсягу і форми викладу матеріалу, а також оформлення роботи.

Вимоги до обсягу і змісту курсової роботи.

До обсягу і змісту курсових робіт пред'являються диференційовані вимоги з урахуванням навчального курсу, форми навчання та індивідуальних нахилів студентів. Зокрема, на другому курсі навчання курсова робота повинна містити ознайомлення з методами дослідження, проблемами і результат вивчення предмета. Обсяг курсової роботи, виконаної на другому курсі, має становити 15-20 аркушів машинописного тексту у півтора інтервали.

До курсових робіт, які виконують студенти третього курсу пред'являються дещо вищі вимоги: передбачається, що студенти третього курсу вже набули деякі навички дослідницької роботи. Приблизний обсяг роботи має становити 20-30 машинописних аркушів. На четвертому курсі до курсових робіт пред'являються ще вищі вимоги: дослідницький матеріал повинен бути значно ширшим, включаючи значно глибший аналіз і значно більшого числа джерел; потрібна ґрунтовна аргументація висновків, оцінок і суджень. Обсяг роботи повинен становити 25-35 машинописних сторінок.

Для досягнення наступності і цілеспрямованості наукової роботи студентів бажано, щоб курсові роботи тематично були пов'язані між собою і могли стати вихідним дослідницьким матеріалом для написання магістерської роботи.

Зміст курсової роботи повинен відповідати її темі і плану, а план роботи – її меті і завданням.

Вимоги до обсягу і змісту магістерської () роботи.

Вимоги до структури, курсової роботи.

Магістерська, дипломна чи курсова робота повинна мати таку структуру:

1) **план роботи**, який подають на початку роботи. Він повинен містити найменування та номери початкових сторінок вступу, усіх структурних підрозділів роботи (розділів і параграфів (підпараграфів) – для магістерських і робіт, пунктів та підпунктів – для курсових робіт), висновків до неї та списку використаних у роботі джерел нормативно-правових актів, літератури, матеріалів правозастосовчої практики та інших джерел;

2) **вступ** до роботи – розкриває сутність і стан наукової проблеми та її значущість, підстави і вихідні дані для розробки теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження. У вступі подають загальну характеристику наукової роботи у такій, рекомендованій нижче, послідовності:

обґрунтовують:

а) **актуальність обраної студентом теми роботи**. Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми тут обґрунтовують актуальність та доцільність роботи для розвитку відповідної галузі правової науки, особливо на користь України. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми або наукового завдання;

визначають:

б) **ступінь дослідженості теми роботи** і

висвітлюють:

сучасний стан наукової проблеми, яка є темою роботи;

формулюють:

в) **основну мету** і

г) **завдання дослідження**, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. При цьому не слід формулювати мету як "Дослідження...", "Вивчення...", тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету. Мету дослідження традиційно формулюють в залежності від виду роботи при допомозі таких словосполучень:

для магістерських і робіт – "розробка (оновлення) методологічних засад..., цілісної теоретичної концепції (концепції правового регулювання)...; "вироблення нових доктринальних підходів..."; "комплексний (системний) аналіз загальнотеоретичних проблем (проблем правового регулювання)..."; "поглиблення теорії галузі права науковими знаннями про..."; "системний аналіз правового регулювання..." тощо;

для курсових робіт – "визначити правову природу..."; "розкрити зміст правового статусу...";

Завдання дослідження залежно від його виду традиційно формулюють шляхом вживання таких словосполучень, як: "проаналізувати погляди науковців на..."; "дослідити еволюцію (генезис, закономірності розвитку, характер та тенденції змін)..."; "охарактеризувати особливості..."; "визначити характерні риси"; "з'ясувати суспільну (економічну) сутність..."; "проаналізувати сутнісні риси..."; "обґрунтувати ознаки..."; "обґрунтувати об'єктивну необхідність..."; "розкрити правову природу..."; "визначити місце..., показати особливе місце...", "проаналізувати співвідношення..."; "дати визначення поняття..., сформулювати поняття...", "уточнити поняття...";

"розкрити зміст поняття..."; "провести класифікацію..."; "визначити і проаналізувати правовий статус ..."; "дослідити нормотворчу (правозастосовчу) діяльність..."; "проаналізувати порядок (процес, процедуру, стадії, етапи)..."; "розглянути проблеми...", "проаналізувати правозастосовчу практику..."; "показати ефективність правового регулювання (функціонування)..."; "проаналізувати зарубіжний досвід..."; "узагальнити вітчизняний і зарубіжний досвід правового регулювання та правозастосовчу практику..."; "запропонувати напрями удосконалення..."; "окреслити шляхи реформування"; "виробити практичні рекомендації щодо удосконалення..."; "внести пропозиції щодо...".

д) **об'єкт** і

е) **предмет дослідження**. Об'єкт дослідження - це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення. Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага студента, оскільки предмет дослідження визначає тему курсової роботи, яка визначається на титульному аркуші як її назва;

визначають:

є) **методологічну**,

ж) **теоретичну** і

и) **правову основи дослідження**. Визначаючи методологічну основу дослідження, подають перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети. Перераховувати їх треба не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи тим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів;

перелічують:

і) **питання, що виносяться на захист**;

вказують, у чому виявляються:

й) **елементи наукової новизни** і

к) **практичне значення дослідження**. Вказуючи, у чому виявляються елементи наукової новизни дослідження, подають коротку анотацію нових наукових положень (рішень), запропонованих автором особисто. Необхідно показати відмінність одержаних результатів від відомих раніше, описати ступінь новизни. У курсовій роботі, що має теоретичне значення, треба вказати на можливість наукового використання результатів досліджень або рекомендацій щодо їх використання, а у роботі, що має прикладне значення, - вказати на можливість практичного застосування одержаних результатів або рекомендацій щодо їх використання;

визначають:

л) **структуру роботи**.

3) **основний текст роботи**. Робота може складатися із розділів, поділених на пункти (параграфи), або лише з пунктів (параграфів). Кожному розділу і пункту (параграфу) надається назва відповідно до висвітлюваного у ньому питання. У пунктах (параграфах) викладаються основні теоретичні положення з

розглядуваного питання, подається конкретний нормативно-правовий матеріал на підтвердження висунутих теоретичних положень, аналізується практика його застосування. При цьому студент повинен показати як те чи інше питання висвітлюється в науковій літературі, розглянути різні точки зору і сформулювати, обґрунтувати і викласти свої висновки щодо розглядуваної проблеми;

4) **висновки** до роботи. У висновках викладають найбільш важливі наукові та практичні результати, одержані в результаті проведеного дослідження, які повинні містити формулювання розв'язаної наукової проблеми, її значення для науки і практики. Далі формулюють висновки та рекомендації щодо наукового та практичного використання здобутих результатів. В першому пункті висновків коротко оцінюють стан питання. Далі у висновках розкривають методи вирішення поставленої у роботі наукової проблеми, їх практичний аналіз, порівняння з відомими розв'язаннями. У висновках необхідно наголосити на якісних та кількісних показниках здобутих результатів, обґрунтувати достовірність результатів, викласти рекомендації щодо їх використання;

б) **додатки**. У додатках, передусім, доцільно вміщувати практичні результати виконання курсової роботи, зокрема:

проекти змін і доповнень до чинного законодавства та пояснювальні записки до них;

доповідні записки з питань удосконалення законодавства та практики діяльності відповідних державних органів;

збірники нормативно-правових актів з окремих питань; методичні рекомендації практичним працівникам тощо.

За необхідності, до додатків доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття курсової роботи:

таблиці статистичних та інших допоміжних цифрових даних, діаграми;

акти правозастосовчої, у тому числі, судової практики тощо;

б) **список використаних нормативно-правових джерел, літератури, матеріалів правозастосовчої практики чи інших джерел**, виходячи із специфіки теми. У списку використаних джерел останні вказуються у певній послідовності. Зокрема, список використаних джерел можна розміщувати одним із таких способів:

у порядку появи посилань у тексті (найбільш зручний для користування і рекомендований при написанні дисертацій),

в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків у хронологічному порядку.

Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи. Зокрема, потрібну інформацію можна одержати із таких стандартів: ГОСТ 7.1-84 "Библиографическое описание документа. Общие требования и правила составления", ДСТУ 3582-97 "Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові в бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила", ГОСТ 7.12-93

"Библиографическая запись. Сокращение слов на русском языке. Общие требования и правила".

Вимоги щодо оформлення курсової роботи.

Закінчена магістерська, дипломна чи курсова робота повинна бути належним чином оформлена: акуратно написана від руки, надрукована на друкарській машинці або роздрукована на принтері з комп'ютерного набору на стандартних аркушах паперу А4 через 1,5 інтервала; з полями зліва – 3 см; справа – 1 см; зверху – 2 см і знизу – 2 см.

Робота, виконана шляхом комп'ютерного набору, повинна бути роздрукована в такому форматі (редактор Word for Windows):

- розмір листа паперу: ширина - 21 см, висота - 29,7 см (встановлюється опцією "Файл/Параметры страниц/Размер бумаги");

- поля сторінки: верхнє - 2 см, нижнє - 2 см, лїве - 3 см, праве - 1 см (встановлюються опцією "Файл/Параметры страниц/Поля");

- сторінки повинні бути пронумеровані (використовуйте опцію "Вставка/Номера страниц"); при нумерації врахуйте, що першою сторінкою є титульний лист, на якому номер сторінки не ставиться;

- повинен бути встановлений режим перенесення слів (встановіть прапорець в опції "Сервис/Язык/Расстановка переносов/Автоматическая расстановка переносов"); перенесення слів в заголовках не допускаються;

- текст повинен бути вирівняний по ширині сторінки (використовуйте опцію "Формат/Абзац/Отступы и интервалы/Выравнивание/По ширине");

- шрифт: Times New Roman, розмір 14 (у таблицях можна використовувати розмір 12 або 13) (шрифт встановлюється шляхом подання відповідних команд на панелі інструментів клацанням лівою кнопкою миші по опціях "Стиль", "Шрифт", "Размер шрифта" або опцією "Шрифт", яка викликається клацанням правої кнопки миші);

- інтервал міжрядковий: у півтора (інтервал встановлюється шляхом подання відповідних команд на панелі інструментів клацанням лівою кнопкою миші по опціях "Формат/Абзац/Междустрочный/Полуторный" або опцією "Абзац", яка викликається клацанням правою кнопкою миші);

У магістерській, дипломній, курсовій роботі використовується суцільна нумерація сторінок. Титульна сторінка не нумерується. Першою сторінкою є план роботи.

Вступ, кожний розділ, при поділі роботи тільки на пункти (параграфи) – кожний пункт (параграф), а також список використаних джерел починаються з нової сторінки. Назви розділів і пунктів (параграфів) повинні бути відображені у змісті роботи.

Курсова робота повинна бути належно скріплена (переплетена).

Курсова робота повинна бути підписана студентом на останній сторінці після списку використаних джерел.

4. Написання курсової роботи.

Написання курсової роботи – це систематизований відповідно до плану виклад студентом основних положень з обраної теми, який відображає його розуміння певних наукових, нормотворчих і правозастосочвих проблем.

Курсова робота виконується українською мовою (ст.28 Закону УРСР від 28 жовтня 1989 року „Про мови в Українській РСР”).

При викладенні матеріалу слід додержуватись плану курсової роботи, стежити за послідовністю висвітлення питань, їх внутрішніми і логічними зв'язками між собою. У курсовій роботі необхідно стисло, логічно і аргументовано викладати зміст і результати досліджень, уникати загальних слів, бездоказових тверджень, тавтології.

Курсова робота повинна бути написана чітко, грамотно, слід уникати формалізованої стилістики викладу змісту нормативно-правових актів, штампованої книжної мови, недоречного академізму. Слід намагатись самостійно формулювати думки, не допускати повторень, суперечностей між окремими її положеннями.

Курсова робота повинна мати самостійний, дослідницький, творчий характер. Тому при висвітленні питань теми роботи не можна обмежуватися лише викладом відповідних теоретичних положень і постулюванням приписів нормативно-правових джерел, а потрібно підкріпити їх ґрунтовним теоретико-правовим аналізом, матеріалами правозастосовчої практики, статистичними даними та іншими фактичними матеріалами. У випадку механічного списування студентом тих чи інших положень нормативно-правових чи літературних джерел без належного їх правового аналізу і коментування робота не зараховується і повертається йому з незадовільною оцінкою.

Роботу також не слід перевантажувати цитатами. Слід пам'ятати, що обсяг курсової роботи незначний, а тому наводити великі за обсягом цитати не слід. В разі необхідності зміст таких цитат слід викладати своїми словами, зробивши відповідне посилання на джерело.

Якщо в літературі існують різні точки зору з приводу тих чи інших теоретичних положень, бажано, щоб студент висловив свою думку зі спірних проблем, обов'язково аргументуючи свою позицію і подаючи свої висновки про шляхи їх вирішення. Так само необхідно і цінною є самостійність і обґрунтованість оцінок, коментарів, висновків і пропозицій студента при аналізі нормативно-правових джерел, документів та інших матеріалів правозастосовчої практики, статистичних та інших фактичних даних.

Виконуючи курсову роботу, студент повинен робити посилання на джерела, які він використовує. При використанні літературних, нормативно-правових та інших джерел посилання на них є обов'язковими. Студент повинен обов'язково робити посилання на праці вчених, які цитуються або у яких містяться ті чи інші теоретичні положення або визначення, що наводяться у курсовій роботі, використані ним нормативно-правові джерела, матеріали правозастосовчої практики, статистичні та інші дані. Запозичення тексту з літературних джерел чи використання положень нормативно-правових джерел без посилань не дозволяється.

У тексті курсової роботи при посиланні на якого-небудь автора необхідно спочатку вказати його ініціали, а потім прізвище, наприклад: “як підкреслює Ю.А.Ровінський”, “з позиції Л.К.Воронової”, “з точки зору Н.І.Хімічевої”, “на думку П.С.Пацурківського”, “слід погодитись з А.А.Нечай”, “як зазначає

О.П.Орлюк” тощо. У зносці – навпаки – спочатку вказується прізвище, а потім ініціали автора (Ровінський Ю.А., Воронова Л.К., Хімичева Н.І., Нечай А.А., Орлюк О.П.).

Посилання робляться у виносках внизу сторінки, під текстом, або в кінці роботи в цілому.

При використанні наукової праці (книги, статті) вперше у зносці подаються всі вихідні дані про неї (прізвище та ініціали автора, повна назва роботи (причому, на тій мові, на якій вона видана), місце видання, видавництво, рік видання, сторінка), наприклад: “Бюджет, за образним висловом М.І.Пискотіна, як однорічна рослина, існує тільки один рік¹”.

¹ Пискотин М.И. Советское бюджетное право.- М.: Юрид. лит., 1971.- С.63.

При наступному посиланні на цю ж працю того самого автора у зносці достатньо написати: Пискотин М.И. Вказана праця, с.64.

При використанні статті із журналу (збірника наукових праць) у зносці вказуються: прізвище та ініціали автора, назва, журнал (збірник), рік, номер випуску, сторінка, на якій міститься відповідний текст, наприклад: “Ашмаріна Є.М. пише, що “фінансова діяльність держави” є базисною категорією фінансової науки, похідною від економічної категорії “фінанси”²”.

² Ашмарина Е.М. Финансовая деятельность современного государства // Государство и право.- 2004.- №3.- С.85.

При використанні підручників, навчальних посібників та інших видів колективних праць приводиться назва прізвище та ініціали автора відповідного розділу (параграфу), назва самої роботи, у якій він вміщений, прізвище та ініціали її відповідального редактора, місце видання, видавництво, рік видання, сторінка), наприклад: “Провідний український вчений-фінансист П.С.Пацурківський акцентує увагу на процесуальній формі фінансової діяльності держави, розглядаючи її як процес збирання, розподілу, перерозподілу та використання централізованих і децентралізованих фондів грошових коштів, що забезпечують практичне виконання функцій державою”³”.

³ Пацурківський П.С. Фінансова діяльність держави // Фінансове право: Підручник / Керівник авт. колективу і відп. ред. Воронова Л.К.- 2-е вид, випр. та доп.- Х.: Фірма “Консум”, 1999.- С.10.

При посиланнях на нормативно-правові акти (договори) потрібно вказувати повну назву акту (договору), дату його видання та джерело, в якому він опублікований.

Курсова робота повинна бути виконана студентом у строки, встановлені адміністрацією коледжу для подання курсових робіт.

5. Порядок і строки подання курсової роботи.

Курсова робота подається старшому методисту коледжу:

студентами денної форми навчання – до 20 квітня поточного року;

студентами заочної форми навчання – у строки визначені адміністрацією коледжу відповідно до графіку навчального процесу.

Здана курсова робота реєструється у журналі обліку курсових робіт коледжу і передається науковому керівнику. Він знайомиться з роботою,

визначає її науковий рівень, дотримання вимог щодо оформлення, дає письмову рецензію на курсову роботу і допускає її до захисту. При недотриманні студентом вимог щодо наукового рівня, змісту і оформлення курсових робіт науковий керівник повертає йому роботу для доопрацювання і усунення недоліків.

6. Захист курсових робіт.

Строк захисту курсової роботи – до 20 травня поточного навчального року.

Захист курсової роботи проводиться перед комісією у складі двох-трьох викладачів коледжу за участю керівника курсової роботи.

Захист курсової роботи здійснюється студентом перед науковим керівником та іншими членами комісії. Захист полягає у наступному: попередньо ознайомившись з рецензією на курсову роботу, студент дає пояснення по суті критичних зауважень до роботи, відповідає на питання наукового керівника та інших членів комісії, обґрунтовує свої висновки додатковими аргументами.

При оцінці курсової роботи враховується не тільки її зміст, але й результати захисту.

Результати захисту курсової роботи оцінюються за чотирибальною шкалою ("відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно").

Критеріями оцінки курсової роботи є:

- ступінь розробленості теми;*
- відповідність обраній темі і повнота використаних у роботі нормативно-правових, літературних та інших джерел;*
- ступінь самостійності і наявність творчого підходу до з'ясування окремих питань роботи;*
- чіткість, логічність і послідовність викладу змісту роботи, правильність і наукова обґрунтованість зроблених у ній висновків;*
- акуратність оформлення курсової роботи, дотримання вимог методики щодо написання курсових робіт.*

За рішенням коледжу може бути зарахований як захист курсової роботи переклад студентом зарубіжного наукового джерела або нормативно-правового акту, необхідних у навчальних або наукових цілях.

За рішенням коледжу на підставі подання наукового керівника може бути зарахована як захист курсової роботи доповідь на засіданні наукового студентського гуртка або на науково-студентській конференції, у тому числі зроблена після строків подання курсових робіт, але не пізніше строків захисту.

Комісія з захисту визначає оцінку і науковий керівник ставить її у відомість та залікову книжку студента.

7. Зберігання курсових робіт.

Захищені курсові роботи студентам не повертаються і зберігаються у фонді коледжу. Якщо курсова робота є продовженням теми, яка вже розроблялася студентом, йому можуть бути видані раніше виконані курсові

роботи з дозволу наукового керівника, однак перед захистом вони повинні бути повернуті у методичний відділ.

Курсові роботи зберігаються протягом одного року, потім списуються в установленому порядку.

Додаток №1

Зразок заяви про затвердження теми курсової роботи

Директору Правничого коледжу
Львівського національного
університету імені
Івана Франка
доц. Андрусяку Т.Г.
студента третього курсу
Правничого коледжу (ПРК-31)
Хорошенка І.Я.

Заява

Прошу затвердити мені тему курсової роботи „Методологічні засади фінансової діяльності Української держави” і призначити науковим керівником викладача Косаняка В.Я.

Дата.

Підпис.

**Тематики курсових робіт
з навчальних дисциплін коледжу
конституційного, адміністративного та фінансового права
Тематика курсових робіт з курсу “Фінансове право”**

1. Методологічні засади фінансової діяльності Української держави.
2. Фінансова основа місцевого самоврядування.
3. Предмет і метод фінансового права як галузі права.
4. Місце фінансового права в системі національного права України.
5. Принципи фінансового права.
6. Система фінансового права України.
7. Роль фінансового права у реалізації фінансової політики Української держави.
8. Дії фінансово-правових норм у часі і колізії фінансового законодавства.
9. Правові засади фінансової безпеки в Україні.
10. Поняття і види фінансового контролю в Україні.
11. Поняття і види фінансового моніторингу в Україні.
12. Рахункова палата України як орган парламентського фінансового контролю.
13. Фінансовий контроль органів державної контрольно-ревізійної служби України.
14. Фінансовий контроль органів державної податкової служби України.
15. Банківський нагляд в Україні.
16. Аудит як вид незалежного фінансового контролю в Україні.
17. Методи фінансового контролю за переміщенням підакцизних товарів через митний кордон України.
18. Валютний контроль в Україні.
19. Бюджетний устрій України та його принципи.
20. Склад доходів і видатків Державного і місцевих бюджетів в Україні.
21. Правове регулювання міжбюджетних відносин в Україні.
22. Бюджетні права територіальних громад.
23. Бюджетний процес в Україні та шляхи його оптимізації.
24. Принципи бюджетного процесу.
25. Казначейська система касового виконання бюджетів в Україні.
26. Фінансово-правовий статус підприємств та інших господарських організацій.
27. Податкова політика України і реформування її податкової системи.
28. Поняття, правові основи і принципи системи оподаткування в Україні.
29. Порівняльний аналіз податкових систем України і розвинутих країн.
30. Фінансова правосуб'єктність фізичних осіб у податкових правовідносинах.
31. Систематизація податкового законодавства в контексті розробки Податкового кодексу України.
32. Міжнародні договори і правила уникнення подвійного оподаткування в Україні.
33. Правове регулювання стягнення мита в Україні.
34. Удосконалення митно-тарифного регулювання у контексті приєднання до України до Світової організації торгівлі.
35. Особливості оподаткування митом громадян при переміщенні ними товарів та інших предметів через митний кордон України.
36. Правове регулювання стягнення акцизного збору в Україні.
37. Удосконалення правового регулювання стягнення податку на додану вартість в Україні.

38. Удосконалення правового регулювання стягнення податку на доходи фізичних осіб.
39. Правове регулювання стягнення податку з доходів громадян, одержуваних від здійснення підприємницької діяльності.
40. Фіксований сільськогосподарський податок.
41. Оподаткування юридичної і нотаріальної практики в Україні.
42. Правове регулювання стягнення місцевих податків і зборів в Україні.
43. Правові основи адміністрування податків в Україні.
44. Правові засоби забезпечення виконання податкових зобов'язань і погашення податкового боргу в Україні.
45. Фінансово-правова відповідальність за порушення податкового законодавства.
46. Право платників податків на захист та його реалізація за законодавством України.
47. Фінансово-правові основи державного кредиту.
48. Організація проведення місцевих муніципальних позик.
49. Фінансово-правові основи страхування.
50. Страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів в Україні.
51. Правові основи бюджетно-кошторисного фінансування.
52. Фінансування освіти в умовах переходу до ринку.
53. Правове регулювання готівкового грошового обігу в Україні.
54. Організація безготівкових розрахунків в Україні.
55. Застосування векселів при розрахунках у господарському обороті України.
56. Правова природа і особливості правового статусу Національного банку України.
57. Гарантії незалежності Національного банку України.
58. Банківська система України та роль у ній Національного банку України.
59. Регулювання діяльності комерційних банків Національним банком України.
60. Захист інтересів клієнтів банків.
61. Організація готівкового грошового обігу в Україні.
62. Порядок ведення касових операцій у народному господарстві країни.
63. Форми безготівкових розрахунків у господарському обороті.
64. Правове регулювання валютних кредитних і розрахункових відносин в Україні.
65. Правові основи валютного регулювання в Україні.
66. Правовий режим валютних операцій.
67. Відповідальність за порушення валютного законодавства.
68. Правове забезпечення механізму міжнародних валютних розрахунків.

Зразок оформлення титульної сторінки курсової роботи

**Міністерство освіти, науки, культури, молоді і спорту України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Правничий коледж**

**Курсова робота
з курсу фінансового права на тему:
„Методологічні засади фінансової діяльності
Української держави”**

Виконав: студент третього курсу
Правничого коледжу (ЮРД-31)
Хорошенко Ігор Ярославович.
Науковий керівник: викл. Косняк В.Я.

Дата здачі курсової роботи: .....
Дата захисту курсової роботи: .....
Оцінка за захист: .....

Львів-2011

Зразок оформлення списку використаних нормативно-правових актів, літератури та інших джерел.

I. Нормативно-правові акти.

1. Декларація про Державний суверенітет України, прийнята Верховною Радою Української РСР 16 липня 1990 року // Відомості Верховної Ради УРСР.- 1990.- №31.- Ст.429.
або
1. Декларація про Державний суверенітет України, прийнята Верховною Радою Української РСР 16 липня 1990 року.- К.: Політвидав України, 1990.
2. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України.- 1996.- №30.- Ст.141.
або
2. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року.- Київ: Вид-тво "Україна", 1996 р.
3. Бюджетний кодекс України, прийнятий Верховною Радою України 21 червня 2001 року // Відомості Верховної Ради України.- 2001.- №37-38.- Ст.189.
4. Митний тариф України, затверджений Законом України від 5 квітня 2001 року "Про Митний тариф України" // Відомості Верховної ради України.- 2001.- №24.- Ст.125.
5. Закон України від 25 червня 1991 року (в редакції Закону України від 18 лютого 1997 року) "Про систему оподаткування" // Відомості Верховної ради України.- 1997.- №16.- Ст.119.
або
5. Закон України від 25 червня 1991 року (в редакції Закону України від 18 лютого 1997 року) "Про систему оподаткування" // Урядовий кур'єр.- 1997.- 20 березня.
6. Постанова Верховної ради України від 24 червня 2004 року „Про основні напрями бюджетної політики на 2005 рік” //
7. Положення про Резервний фонд Кабінету Міністрів України, затверджене Постановою Верховної Ради України від 22 лютого 1996 року // Відомості Верховної Ради України.- 1996.- №10.- Ст.51.
8. Рекомендації парламентських слухань „Фінанси і банківська діяльність”: сучасний стан та перспективи розвитку”, схвалені Постановою Верховної Ради України від 15 травня 2003 року // Голос України.- 2003.- 3 червня.
9. Програма заходів щодо завершення вступу України до Світової організації торгівлі, затверджена Указом Президента України від 05 лютого 2002 року № 104/2002// Офіційний вісник України.- 2002.- №5.- Ст.242.
10. Положення про Міністерство фінансів України, затверджене Указом Президента України від 26 серпня 1999 року №1081/99 // Офіційни вісник України.- 1999.- №35.- Ст.1785.

11. Постанова Кабінету Міністрів України від 3 квітня 1995 р. "Про пріоритетні напрями використання іноземних кредитів" // ЗП України.- 1995.- №6.- Ст.160

або

11. Постанова Кабінету Міністрів України від 3 квітня 1995 р. "Про пріоритетні напрями використання іноземних кредитів" // Урядовий кур'єр.- 13 квітня 1995 р.

12. Постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.98 р. №1466 "Про забезпечення вішкодування витрат державного бюджету, які виникли внаслідок виконання зобов'язань за іноземними кредитами, залученими державою або під державні гарантії" // Офіційний вісник України.- 1998.- №38.- Ст.1394.

13. Порядок складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2002 року №228 // Офіційний вісник України.- 2002.- №9.- Ст.414.

15. Наказ Міністерства фінансів України від 30 травня 2003 року №384 "Про порядок закупівлі послуг, пов'язаних із здійсненням державних зовнішніх запозичень, обслуговуванням і погашенням державного боргу" (zareєстрований у Міністерстві юстиції України 2 червня 2003 року за №421/7742) // Офіційний вісник України.- 2003.- №23.- Ст.1077.

14. Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах, затверджена Постановою Правління Національного банку України від 12 листопада 2003 року №492 (zareєстрована у Міністерстві юстиції України 17 грудня 2003 року за №1172/8493) // Офіційний вісник України.- 2003.- №51.- Ст.2707.

II. Література.

1. Алисов Е.А. Финансовое право Украины: Учеб. пособие.- Х.: Эспада, 2000.

2. Воронова Л.К. Про правове регулювання відносин у галузі місцевих фінансів // Правове регулювання державних доходів і видатків (доповіді та виступи на міжнародній науково-практичній конференції).- Х.: Академія правових наук України, 1998.

3. Воронова Л.К., Кучерявенко Н.П. Финансовое право: Учеб. пособие.- Х.: Легас, 2003.

4. Кучерявенко М. До питання про систему фінансового права // Право України.- 2003.- №4.- с.33-37.

5. Орлюк О.П. Финансовое право: Навч. посібник.- К.: Юрінком Інтер, 2003.

6. Пацурківський П. Правові засади фінансової діяльності держави: проблеми методології.- Чернівці: ЧДУ, 1997.

7. Пацурківський П. Проблеми теорії фінансового права.- Чернівці: ЧДУ, 1998.

8. Предмет и границы финансового права постсоциалистического государства // Финансово-правовая доктрина постсоциалистического государства. Выпуск 1.- Черновцы: Рута, 2003.- с.5-26.

9. Ровинский Е.А. Предмет советского финансового права // Советское государство и право.- 1940.- №3.- с.29-48.

10. Фінансове право: навч. посібник / За ред. Воронової Л.К.- Київ: Вентурі, 1998.

.....